Зашто завијају сирене или какву нам то Олују најављују?

Пише: Ана Радмиловић
недеља, 07 фебруар 2010 11:39

Прошле године у ово време на Косову су почеле вишемесечне рестрикције по српским енклавама, српска штампа позивала је Србе јужно од Ибра да не плаћају струју непријатељу, истовремено српска штампа писала је о „хуманитарној катастрофи“. Правили смо репортаже о селима која су у мраку, о деци без школа, хроничним болесницима у неадекватним условима, старцима, бебама и осталима... Поједини српски лидери са Косова поредили су случај са „Олујом“ или 17. мартом 2004. Након небројено много текстова на ту тему, после велике материјалне штете коју су због „случаја са струјом“ поднели (као и увек) појединци, након што су се и српски новинари заједно са својим читаоцима уморили од приче о струји и почели да пишу/говоре како „сав свет на крају плаћа струју, шта више 'оће ови Срби са Косова“, села су се договорила а председници српских општина ставили своје потписе на уговоре са ђаволом отеловљеним у шиптарском КЕК-у. Људи јужно од Ибра, укратко, плаћају струју иако су пре тога месецима упозоравани да „тиме признају нелегално самопроглашено такозвано независно Косово“. Док села јужно од Ибра нису имала струју месецима – села северно од Ибра живела су као да је све у савршеном реду, а житељи тих села осећали су се (као и сада) као повлашћенији и просто „важнији“ сељани од оних доле.

Сећам се, једног од тих дана ишла сам у Прилужје поред Вучитрна где сам сликала председника општине како уноси у неку школу један агрегат (просечне величине, какав овде има „свака нормална кућа“), где га свечано прихвата директор поменуте, и онда председник општине и директор школе причају како је Министарство за КиМ урадило велику ствар и донирало школу за читав износ овог агрегата, све да би се српска деца школовала а да српска села ипак не плате струју Шиптарима. Да ли знате колико кошта просечан агрегат?

Друга слика – нереди у насељу Брђани (које се тако не зове, али је добро дошло за потребе прошлогодишњег игроказа). Албанци обнављају куће на „српској територији“ а Срби протестују, мада нико од демонстраната (шачице јада међу којима је било највише оних једва пунолетних или чак малолетних припадника некаквих опскурних организација које би да личе на Покрет 1389), нико дакле од демонстраната не зна тачно да каже зашто је ту. „Не сметају њима комшије Албанци, него...“ И онда неки несувисли, немушти одговор какав само и може да вам дâ онај који се данима пентра на неко брдо, баца каменице у правцу некаквих кућа или у правцу кордона, одговор, дакле, какав можете да добијете само од онога ко не зна шта ради. Српски медији опет извештавају о претећем погрому, помињу „Олују“ и присећају се 17. марта 2004. Прича се о егзодусу.

Ствар се завршава тако што се завађене стране договарају да и Срби почну да зидају (што им, истина, није ни било забрањено, али није то сад важно), однекуда се појављује некакав новац за откуп још које шиптарске куће, која сада кошта бог свети не за колико пута више него што је разуму појмљиво, новац наравно (да не буде забуне) не завршава у џеповима фиктивних власника ових поседа, него се дели међу онима који посао и договарају – међу онима који су, другим речима, сукоб и исценирали. „Власницима“ бакшиш, који није занемарљив, али јесте бакшиш.

Неколико месеци након тога, први Србин продаје своју кућу „на Брду“. По високој цени, разуме се. Неки мештани се након овога хватају за главу, не јер ће живети са једном шиптарском породицом више, него јер „ће сада да падну цене“.

После једне кратке непријатне тишине која се „чула“ након новембарских избора које је расписала влада из Приштине, а где су Срби својим изласком у већем броју него што су очекивали они који нису пажљиво пратили „ситуацију на терену“ охрабрили међународну заједницу, од друге половине јануара почело је поново да се прича о „Олуји“. Овај пут, „Олуја“ ће почистити Србе са севера Космета, а њен весник је „стратегија за север“ из пера Питера Фејта и Хашима Тачија, најављена већ писмом Бан Кимуна, а много раније осмишљена тамо где је осмишљено самопроглашавање независности, где је осмишљен и 17. март 2004, и где је на крају осмишљено и расељавање Срба са Косова 1999 године. У ова два страшна филма Београд се понашао као епизодиста у којега су је неко, случајно, уперио сноп светла и камеру.

У оној правој „Олуји“, међутим, одиграо је једну од главних улога и то тако да не би требало више никада да је помене. Једина је разлика између косовске и хрватске олује у томе што су Срби током хрватске олује веровали да ће их њихова држава Србија заштити, да је немогуће да се ЈНА тако срамно повукла и оставила онај народ да чека, необавештен, да је ван памети да Београд неће предузети ништа сем што ће, педантно, затворити своје мостове и проследити оне људе које памтимо по тракторима и лошим колима, са ћебадима и уопште, прилично неугледне и за не пожелети у свом граду – да ће их проследити, елем, на српско Косово да заједно са косовским Србима чекају 1999. годину. Тада је наступила прва косовска олуја – а они упућенији нису се зачудили када је Слободан Милошевић грађанима „честитао мир“, повукао војску и оставио косовске Србе са остацима остатака избеглица из Српске Крајине да се сналазе како знају.

И због чега сада, након што се са Косова повукла 1999; након што није ништа урадила нити могла да уради 2004; након што је почела да се навикава на податак из 2008; због чега сада Србија опомиње косовске Србе са севера, због чега пушта сирене за узбуну и

призива „Олују“? Наводно шокирана некаквом „стратегијом за север“ која је само још једна степеница ка ономе што се зове „европске интеграције“, а што је, ма колико се трудили да не видимо, условљено „добросуседским односима“ са државама у региону (прецизно бившим југословенским државама) а међу које међународна заједница убраја и Косово итд., итд. Србија признаје да нема стратегију, али зато уме да нариче. Својим нарицањем и непрестаним понављањем да чује звук „олује“ она, осим што диже панику међу севернокосовским Србима (успут вређајући јужнокосовске Србе подсећајући их на то да је од њих дигла руке), Србија навикава саму себе (ја не видим дугу сврху ових свакодневних најава новог егзодуса) да је север Косова заправо исто што и Војна Крајина. Север Косова, као и цело Косово, много је старија српска прича од Војне Крајине и касније Републике Српске, Косово је место где је Србија настала а не место на које су Срби досељени да ратују и изједначавање ове две територије (као и она застрашивања) заправо поништава управо оно за шта се, декларативно, залаже. А то је да је Косово срце Србије, њена духовна вертикала, колевка нације и све оно остало чиме је једну велику и лепу историју спустила на разину политичког памфлета.

„Стратегија за север“, овај узрок свеопште панике и поновне мобилизације свих прогнозера наших катастрофа, документ је који апсолутно ништа ново не говори. Он само најављује шта је у наредном периоду у плану квазидржаве и на који начин ће тај, још увек непостојећи, систем у себе интегрисати и севернокосовске Србе, успут их третирајући као косовске Србе са посебним потребама, па са њима кани да поступа пажљивије него са оним јужнокосовским Србима.

Посебан статус севера Косова не спори чак ни овај документ, ма колико он био иритантан и не само за оне који нису очекивали (сам бог зна на основу чега нису, али, наводно, нису) да ће „мечка да заигра“ и на овој капији. Тај статус је чак загарантован. Оно што, међутим, подсећа на „олују“ и због чега се од ове приче треба најежити јесте то да ће свака евентуална бурна реакција са српске стране, макар да неко запали заставу на канцеларији која би за који дан требало да почне са радом у Бошњачкој Махали, да неко разбије стакло или нападне некога од запослених, свака ће се, дакле, непожељна српска реакција водити као некооперативност, аутистично одбацивање „стварности“ и биће потенцијално опасна по Србе јер би могла да буде повод или изговор за грубље поступање према највећој српској средини на Косову која се, делићем, још увек нада подели и коначном припајању Србији. „Стратегија за север“ би у том случају послужила као још један од доказа да се покушало са Србима мирним путем, чак пажљивије него са било којом „мањином“ игде на свету, да је влада у Приштини дала све од себе али да се севернокосовски Срби једни неразумни дивљаци са којима се не може изаћи на крај. На страну то што би овакво понашање српског севера могло врло брзо да исцрпи и оно мало добре воље коју међународна заједница и Приштина имају према српском југу, који би у овом (као и у ранијим случајевима) могао да плати цену бахатости севера. Укратко, ова стратегија и приче о олуји су, као и обично, уместо да их уједине и отрезне, поделиле Србе. Овај пут на северно косовске и јужнокосовске. Београд за то време паничи и кука

на сав глас јер је чуо звук олује. Да преговара са окупаторима – не пада му на крај памети. Београд није издајица и не седи с непријатељем за истим столом.